

v državi z jednako skrbnostjo gojiti, to si bode moja vlada zmiraj prizadevala“.

Konečno nasprotuje nemčevanje stališču, poklicu in nalogi cele avstro-ogerske države. Znano je, kako si naši državni poslaniki sedaj prizadevajo nakloniti si in prijazne storiti Slovane na Balkanskem poluotoku!

Ti nam bodo malo verovali, ako vidijo, kako njihove slovanske narodne brate tukaj v Avstro-Ogerskej pogosto zmatrajo in ravnajo kakor z brezpravnimi Heloti. (Poslanec dr. Vitezić: Jako res!) Pravijo, da bode vojska s slovansko velevlastjo. Jugoslovani ne želimo te strašne vojske, ker bi ne bila na korist naše državi, ampak Angleškej. Ko bi pa vendar ova nesreča nas morala dohiteti, izrečem, da je to najslabše pripravljane na ovo vojsko, ako so avstrijsko-ogerski Slovani sedaj po dolgoletnem čakanju v svojih nadejah prevarani, vseskozi razjarjeni in prisiljeni reči: „Dokler bodeta grof Taaffe in g. Tisza gojenje duševnih koristi slovanskih narodov prepuščala takšnim naučnim ministrom in šolskim nadoblastim, kakor dosedaj, imajo avstro-ogerski Slovani malo upanja najti pravico“. Bog pomagaj in poboljšaj zlasti ministra plem. Gautscha! (Dobro, dobro, na desni.)

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

(Dalje.)

Čas miru, dal Bog, da ga ne bi nikdo več Avstriji kalil, vporabljali so naš presvitli cesar v to, da so zopet zboljševali domače uredbe, v prve vrsti postavbo. Potovali pa so tudi večkrat po širokeji domovini ter povsod sipali ubožčekom milodare. Tako so potovali l. 1869. v jutrove dežele; v januariju l. 1871. na Tirolsko; l. 1875. prepotovali so Dalmacijo, l. 1883., ko smo obhajali šeststoletnico, odkar pripadajo Stajarska, Kranjska in Koroška k Avstriji, pa ravno te dežele.

Veselje je prišlo v našo domovino. Visoka vladarska hiša je vesela svojih podložnih, a hvaležni in udani podložniki veselé se blagostanja svojih preskrbnih občnih starišev, Njih veličanstev cesarja in cesarice.

Po poroki Njih veličanstev doživeli smo l. 1873., v katerem smo obhajali 25letnico vladanja presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Šest let pozneje, l. 1879. 24. aprila, obsluževali smo srebrno poroko Njih veličanstev. Dne 10. maja l. 1881. pa smo slavili poroko Nj. ces. in kr. visokosti cesarjeviča Rudolfa, rojenega dne 21. avgusta 1858. leta v Laksenburgu, z belgijsko princesinjo Štefanijo, rojeno dne 21. maja l. 1864. v kraljevem gradu Lackenu.

To so bili najznamenitejši dnevi za našo domovino v teku 40 let. Vsakokrat smo udani podložniki nestrpljivo čakali pomenljivega dne,

kateri nam je bil vselej velik praznik. Ni bilo kraja, ki ne bi teh dnevov na nekakošen način slavil. Milijoni prebivalcev prosili so iste dneve večnega Boga, da bi našega cesarja in vso Avstrijo obvaroval vseh nezgod ter ju osrečil še za mnoga, mnoga desetletja.

Na ubožce se pri takih priložnostih nikedar ni pozabilo. Prvi in najzdatnejši obdarovatelj bili so vselej presvitli cesar in sploh cesarska hiša. Segali pa so tudi avstrijski državljani, kakor še segajo sedaj radi, globoko v žep po milodare ubogim.

Do sedaj označeval sem vam večji del našega presvitlega cesarja kot zaštitnika in dobrotnika ubogih; preostaja mi pa še vam povedati,

Kaj so storili presvitli cesar za svoje državljane v obče?

Vem, da se še starejši ljudje prav dobro spominjajo, kako je bilo pred letom 1848. — Kmečka posestva bila so s posestnikom vred graščini in graščaku podvržena. Graščak imel pa je navadno v gradu oskrbnika, kateri je bil ob enem tudi sodnik podložnim kmetom. Letem se je včasih zelo huda godila, posebej zatožencu, če ni prišel s polnim košem k razsodbi. O desetini in roboti vam menda niti praviti ne trebam. Pustimo raje te žalostne reči; ne spominjajmo se jih več! Hvaležni pa bodimo tistemu, ki jih je odpravil, namreč našemu presvitlemu cesarju, kateri so nastopivši vladarstvo kot postavodajalec rekli: „Pred postavbo so vsi državljani enaki“. — Ali si siromak ali pa bogatin, nizkega ali visocega stanu: postavi se moraš udati.

Kako pa je bilo nekedaj z vojaščino? — Vsak, kogar so bili v vojake vzeli, moral je služiti neprestano po 14 let. Kakšne težave je moral prenašati, ko je moral po več tednov iz dežele v deželo marširati, pa še ogromno težo nositi. Sedaj je to vse drugače; vojak služi nepretrgano samo tri leta. Kamor so nekedaj po več tednov potovali, tje se sedaj po železnici v par dnevih pripeljajo. Vsa teža, koja mora vojak sedaj nositi, znaša le 21 kilgr.

(Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Trtna uš v Slov. goricah.

Že lansko leto bilo je c. kr. okrajnemu glavarstvu v Mariboru naznanjeno, da se nahajajo v Drankovcu, v občini sv. Jakoba, v nekaterih vinogradih sumljiva znamenja, po katerih je sklepati, da se je zasedla tamo trtna uš. Ker se je pa to lani še le proti zimi naznanilo, ni bilo mogoče istih vinogradov takoj preiskavati, zategadelj se je ta reč še le 19. in 20. junija t. l. dovršila.

Preiskalo se je pet goric (samo one, ki so bile naznanjene) in v vseh se je našla trtna uš. Te gorice merijo okoli 15 oralov in so vsled tega tako navarnega merčesa že do polovice pokončane.

Ob enem se je konstatiralo, da se je morala trtna uš že pred sedmimi ali osmimi leti v ta kraj prinesiti, to pa se je najbrž z uvažanjem okuženih trt iz tujih krajev zgodilo.

Ne more se skoraj misliti, da bi priletela trtna (krilata) uš iz že do sedaj znanih okuženih pokrajin, n. pr. od Brežic ali iz Haloz v Ptujskem okraju, katere so povsem preveč oddaljene. Slutilo bi se, da se je prinesla trtna uš pred osmimi leti v ta okraj po dominikaneih v Gradcu, kateri imajo v tem kraju vinograde in kateri so prevažali iz svojih vinogradov (v Radgonski in Ljutomerski okolici) trte ter napravili v Drankovcu nove nasade. Ta slutnja potrja se s tem, ker so ravno meniški vinogradi uže najbolj pokončani, če prav so dobro obdelani; z ozirom na to morala se je trtna uš v teh vinogradih najprej pokazati.

Bilo bi zategadelj zelo potrebno, da bi se vsaj meniške gorice v Radgonski in Ljutomerski okolici zaradi trtne uši preiskale, da bi se stvar dognala, so-li isti kraji še neokuženi, kakor se sploh do sedaj o njih misli.

Ne sme se slednja trditev zameriti, kajti strokovnjaki imeli so sploh priliko se prepričati, da ljudstvo takih reči ne naznani, čeprav se jim že gorica suši, tako, da se to še le stoprav čez 7—8 let izve, kakor se je do sedaj v okuženih okrajih okoli Brežic, Ptuja in sedaj v Slov. goricah pokazalo.

Vsaki trezno misleči človek nam bo gotovo pritrdil, da je jako važno vse sumljive pokrajine preiskati, da se, ako se phyloxera konstatira, saj iz teh vinogradov ne prevažajo trte v do sedaj neokužene; dalje je še to zategadelj važnejše, da se ljudstvo nesreče zavé in se pripravlja s sadenjem američanskih trt, na veliko nevarnost, katera proti vzbog trtne uši. Ako se bo trtna uš tako, kakor do sedaj, kar se ne more dvomiti, širila, ne bo se v enem ali dveh desetletjih na spodnjem Štajarskem o vinogradarstvu zamoglo govoriti.

Posnemajmo zategadelj neumorno delavnost Francozov in drugih narodov, kateri so napeli vse moči, da se tega nevarnega mrčesa obranijo in kateri so konečno spoznali, da edino sredstvo proti trtni uši so „američanske trte“, katerih uš ne more ugonobiti.

Ivan Balon,

dipl. učitelj sadjo- in vinoreje.

Sejmovi. Dne 30. v Gomilici, pri sv. Petru pod Radgono, v Zrečah, v Reichenburgu, v Trnovicah pri Ptuj in na spodnji Polskavi. Dne 2. julija pri sv. Ilju pri slov. Gradci, v Mariboru, na Ptujski gori, v Pletrovčah, na Polenščaku, na Remšniku in na Tinskem.

Dopisi.

Iz Slovenskih goric. (Polit. društvo.)

[Konec.] O nemških konservativcih smo izvedeli, da podpirajo naše poslance le tu pa tam, niso upali ž njimi glasovati, ko je nastalo vprašanje, je-li imamo Slovenci pravico terjati, da se nam Slovincem in za naš Slovence pri naših sodiščih vpisuje slovenski tudi v zemljiščne knjige, kar je zaukazal cesarski minister Pražak s sposebnim zaukazom. Razloživši te razmere prišel je do zaključja, da slovenski poslanci v dež. zboru štajarskem ne morejo ničesar doseči, nobene za Slovence še tako potrebne in koristne stvari dognati, ker jih je vseh skupaj, ako pride tudi bar. Goedel-Lannoy in glasuje ž njimi, samo osem. Govornik naštel je potem skoro vse predmete, vsaj imenitnejše, o katerih je sklepal in razpravljal deželni zbor štajarski v zadnjih dveh letih; ni zamolčal, koliko časa se potrači s predmeti, s katerim večina vladi Dunajski nagaja, da se svojim volilcem prikupi, Slovincem pa daje breo pod nos ali vlada v Gradcu pripusti vse, ker njej prizanaša. — Razumeje se, da se je govornik oziral tudi na druge stvari, ki so bile s tem in onim vprašanjem v dotiki, toda preobširno bi bilo o vsem pisati. Omeniti še moram, da so poslušalci vsi do zádne besede govornikove bili pazljivi, da so mu izrekli enoglasno svojo zahvalo za to, kar jim je povedal, in svoje zaupanje. Red bil je izgleden. Vsakdo se je lahko prepričal, da ima župnija Lovrenška župljane, ki se zavedajo svoje narodnosti in pri katerih velja moštvo! Daj Bog, da vrle in zavedne slovenske kmete posnemajo tudi drugi! Ker so nekateri ptujski gospodje, vračaje se s počitnic, pridružili se onim, kateri so napravili ta den izlet k sv. Lovrencu, našli so se pevci in ti so nam do mraka razveseljevali srce z lepim domačim petjem. Kjer pa se poje in dobi tudi kaplja dobrega vina, tam se razvežejo jeziki in posaja se zdravica za zdravico. Tako se je godilo tudi med nami na binkoštni ponedeljek. Kmetje in gospodje bili so vkup dobre volje, vsi sinovi enega naroda, vsi ene misli, enega srca! Tako mora biti med pravimi Slovenci! Hvala vsem, ki so prišli k zborovanju! Čast gospodu Koserju, da je okinčal hram in sobo za zborovanje, da je prijazno sprejel vse goste in da nam ja dobro postregel! Enaki shodi naj bi se tudi drugod naredili. n. pr. pri sv. Vrbanu, Bolfanku, Marjeti, Janžu n. pr. itd.

Z Dobrne. Z Malte, v sredozemskem morji, nam je za razpolaganje zasebno pismo, ki ga je svojim domačinom na Dobrno poslal neki mladi mornar. Med ostalim pravi, da so on in tovariši obiskali svetovno razstavo v Barceloni na severo-vzhodnjem Španjskem obmorji. To mesto, ki šteje 180.000 prebivalcev, smo — tako